

KOVÁCS KITTI

SZENTENDRE SZÍNEI

Ahogy a véletlen találkozások, úgy a véletlen látogatások is mély nyomot hagyhatnak az emberben. Alkalmanként olyan helybe botlunk, mely megszólít, és már az utcáin tett első lépéseket megtéve otthonunknak érezzük, mintha mindeddig ránk vártak volna az egymás mellett sorakozó épületek és a derűs arcokat visszatükröző ablakok.

Nekem Szentendre színpompás esernyői, a mediterrán hangulatú utcácskák, a macskaköves út közepére állított asztalokon otthonra váró antikvár kötetek jelentettek azonnali kötődést és azóta is tartó visszavágódást. Szentendre tele van mosolygó arcokkal, tarka falakkal, vidáman dülöngélő lépcsőkkel és belső udvarokban megbúvó kopott zongorákkal. Hangulata megkapó, az égről lógó színes lámpabúrák alatt sétálva minduntalan arra gondol az ember, hogy minden rejtett kis sarkat megtöltöttek bohém művészettel és kultúrával.

Szentendre Pest megyében fekszik, a Duna-kanyar kapujában. A Szentendrei járás székhelye, és fekvésének, valamint bájának köszönhetően népszerű kirándulóhely. A város apró településként kezdte, és az évszázadok során több település csatlakozott hozzá, mire elérte ma ismert formáját. A kezdetben alig négyezer fős lakosság 2010-re elérte a 25 000 főt, és a fejlődés véget vetett a múltban szeretettel művelt gyümölcstermesztésnek és kertművelésnek.

A kellemes mediterrán hangulat, amitől úgy érzi a látogató, hogy a kisvárosnak lelke van, a soknemzetiségű lakosságnak köszönhető. A törökök kiűzése után szlovák, német, görög, dalmát és szerb telepesek népesítették be Szentendrért, és hátrahagyták kulturális és szellemi lenyomatukat. A művészi élet ma is aktív a kisváros inspiratív utcáin. 1929-ben jött létre a szentendrei művésztelep, és ennek hatása máig idecsalogtja az alkotni vágyókat – külön előnyt jelent a főváros kiállítási és munkalehetőségeivel kecsegtető közelsége.

Szentendrán a múltban három fő gazdasági ágazat működött. Az ipar, a szőlő- és bortermelés, valamint a kereskedelem. A leggazdagabb, kereskedelemmel és bortermeléssel foglalkozó polgárok építették a belváros sajátos, délies hangulatú emeletes házait, melyek hívogató melegsége engem azonnal megfogott. A 19. században bekövetkező árvizek Szentendre hanyatlását vonták maguk után, és bár a kisvárosi élet pezsgő, a munkalehetőségek száma folyamatosan csökken. A lakosság többnyire Budapesten talál munkát, Szentendre túlnyomórészt alvóváros jellegű.

Talán ez is hozzájárul ahhoz az érzéshez, amely előlnti az embert a belváros kusza macskaköveit taposva. A kopott borítójú könyvek között válogatva könnyű megfélekezni minden másról, a ponyván heverő kötetek kiszakítanak a dolgos mindennapokból, és gyorsan elszalad az idő a kellemes vendéglőkből kiszűrődő vidám csevejt hallgatva, olvadozó jégkrémmel a kézben.

A város szerkezetét a már említett nemzetiiségek negyedei határozták meg, valamint az általuk épített templomok és létrehozott vallási közösségek. A hangulatos belváros központja a Fő tér és a Bogdányi utca, számtalan műemlék épülettel és múzeummal. A turisztikai látványosságokat a telepeseknek köszönhetjük, a szerb ortodox templomok például népszerűek az idelátogatók körében.

Bevallom, a színes esernyők alatt sétálva nem a város történelme és gazdasága nyugozott le annyira, sőt, talán nem is az izléses éttermek és élettől nyüzsgő, de mégsem túlszűfolt utcák. Minden mást elnyomott az apró résekben megbúvó otthonos melegség, az a hívogató megértés, amit otthon érez az ember, mikor ugyanarra a kanapéra heveredik le sokadszor, egy bögre teával a kezében.